

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ДОМ НАРОДА
ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ

Зajедничка комисија за надзор над радом
Обавјештајно-безбједносне агенције
Босне и Херцеговине

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE

DOM NARODA
PREDSTAVNIČKI DOM/ZASTUPNIČKI DOM

Zajедничка комисија за надзор над радом
Обавјештајно-sigurnosne агенције
Босне и Херцеговине
Зajедничко повjerenstvo за надзор над радом
Обавјештајно-sigurnosne агенције
Босне и Херцеговине

25-06-2010

Број/Број: 03/2-50-1-8-31/10
Сарајево/Sarajevo, 23.6.2010. године

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO: 25.06.2010

Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
0102-	02-8	-15	10

Предсједavajuћем
Представничког дома

Предсједavajuћем
Дома народа

Парламентарне скупштине БиХ

Предмет: Приједлог закона о парламентарном надзору у области одбране, сигурности и обавјештајно-sигурносних послова

Зajедничка комисија за надзор над радом Обавјештајно-sигурносне агенције БиХ на 31. сједници, одржаној 14.6.2010., утврдила је Приједлог закона о парламентарном надзору у области одбране, сигурности и обавјештајно-sигурносних послова.

У складу с чланом 99. Пословника Представничког дома и чланом 92. Пословника Дома народа Парламентарне скупштине БиХ, Зajедничка комисија за надзор над радом Обавјештајно-sигурносне агенције БиХ, као овлашћени предлагач, доставља Представничком дому и Дому народа Парламентарне скупштине БиХ Приједлог закона о парламентарном надзору у области одбране, сигурности и обавјештајно-sигурносних послова, с приједлогом да се разматра по основном законодавном поступку.

У прилогу Вам достављамо Приједлог закона на босанском, хрватском и српском језику, као и електронску верзију.

Достављено:

- наслову
- а/а

Предсједavajuћи Комисије
m. Marko Okolić

Zajednička komisija za nadzor nad radom
Obavještajno-sigurnosne agencije Bosne i Hercegovine
Zajedničko povjerenstvo za nadzor nad radom
Obavještajno-sigurnosne agencije BiH

Заједничка комисија за надзор над радом
Обавјештајно-безбједносне агенције Босне и Херцеговине

Broj: 03/2-50-1-8-31/10

PRIJEDLOG

**Z A K O N
O PARLAMENTARNOM NADZORU U OBLASTI ODBRANE, SIGURNOSTI I
OBAVJEŠTAJNO-SIGURNOSNIH POSLOVA**

Sarajevo, juni 2010. godine

Na osnovu člana IV. 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na __. sjednici Predstavničkog doma, održanoj _____ 2010. godine, i na __. sjednici Doma naroda, održanoj _____ 2010. godine, usvojila je

ZAKON
O PARLAMENTARNOM NADZORU
U OBLASTI ODBRANE, SIGURNOSTI I OBAVJEŠTAJNO-
SIGURNOSNIH POSLOVA

DIO PRVI - OPĆE ODREDBE

Član 1.
(Predmet Zakona)

(1) Ovim zakonom regulira se parlamentarni nadzor nad radom Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ministarstvo sigurnosti), agencija i službi u njegovom sastavu, Ministarstva odbrane Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ministarstvo odbrane), Oružanih snaga Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Oružane snage) i Obavještajno-sigurnosne agencije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Obavještajno-sigurnosna agencija).

(2) U skladu s odredbama ovog zakona provodi se i nadzor nad primjenom Zakona o zaštiti tajnih podataka ("Službeni glasnik BiH", br. 54/05 i 12/09).

(3) Parlamentarni nadzor zasniva se na principu ustavnosti, demokratičnosti, poštivanja ljudskih prava i sloboda s ciljem ostvarivanja izvršavanja zadataka u oblasti odbrane, sigurnosti i obavještajno-sigurnosnih poslova.

Član 2.
(Subjekt nadzora)

Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Parlamentarna skupština BiH) nadzor iz člana 1. ovog zakona provodi posredstvom Zajedničke komisije za odbranu i sigurnost Bosne i Hercegovine i Zajedničke komisije za nadzor nad radom Obavještajno-sigurnosne agencije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: komisije).

Član 3. (Definicije)

Izrazi korišteni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

a) *nadzor* je skup mjera i aktivnosti koje komisije provode s ciljem utvrđivanja zakonitosti rada nadziranih institucija;

b) *saradnja* je aktivnost koja je usmjerena ka razmjeni informacija i iskustava te izgradnji povjerenja i unapređivanja međusobnih odnosa između tijela koja je ostvaruju;

c) *inspektor* je glavni inspektor Obavještajno-sigurnosne agencije i generalni inspektor Ministarstva odbrane;

d) *posebni izvještaj* je izvještaj koji komisije dostavljaju Parlamentarnoj skupštini BiH u slučajevima vanrednih situacija u oblasti odbrane, sigurnosti i obavještajno-sigurnosnih poslova, te drugih okolnosti, aktivnosti ili dešavanja u vezi s nadziranim institucijama kada komisije ocijene da postoji potreba za posebnim izvještajem;

e) *odgovorno lice* je imenovani zvaničnik u organima izvršne vlasti Bosne i Hercegovine koje vrši javna ovlaštenja na osnovu zakona, odnosno ministar, direktor agencije ili rukovodilac institucije ili tijela koje je predmet nadzora;

f) *ovlašteno lice* je lice u instituciji ili tijelu koje je predmet nadzora, kojem su, s obzirom na njegovu funkciju ili na osnovu ovlaštenja, povjereni određeni poslovi koji se odnose na primjenu zakona ili propisa;

g) *istraga* je skup mjera i aktivnosti koje se preduzimaju s ciljem ostvarivanja parlamentarnog nadzora kako bi se u radu institucija ili tijela koja su predmet nadzora identificiralo postupanje suprotno zakonu.

Član 4. (Nadležnosti komisija)

(1) Komisije nadziru rad Ministarstva sigurnosti, agencija i službi u njegovom sastavu, Ministarstva odbrane, Oružanih snaga i Obavještajno-sigurnosne agencije (u daljnjem tekstu: nadzirane institucije), i to:

a) zakonitost rada;

b) usklađenost rada nadziranih institucija sa Sigurnosnom politikom, Odbrambenom politikom i godišnjom platformom o obavještajno-sigurnosnoj politici;

c) poštivanje ljudskih prava i sloboda;

d) poštivanje političke, ideološke i interesne neutralnosti u radu nadziranih institucija;

e) primjene posebnih sredstava i metoda za tajno prikupljanje podataka;

f) zakonitost trošenja budžetskih i drugih sredstava za rad nadziranih institucija;

g) razmatranje i usvajanja izvještaja o radu nadziranih institucija;

h) razmatranje izvještaja inspektora;

i) razmatranje prijedloga zakona, drugih propisa i općih akata iz oblasti nadležnosti nadziranih institucija;

j) pokretanje inicijativa i podnošenja prijedloga zakona iz oblasti nadležnosti nadziranih institucija;

k) razmatranje prigovora zaposlenih u nadziranim institucijama, osim pitanja iz radnopravnog odnosa;

l) razmatranje prijedloga, peticija i predstavki upućenih Parlamentarnoj skupštini BiH i komisijama, u vezi s radom nadziranih institucija, predlaganja Parlamentarnoj skupštini BiH mjera za rješavanje pitanja sadržanih u prijedlozima, peticijama i predstavkama i obavještavanje podnosilaca o tome;

m) utvrđivanje činjenica i uzimanje izjava od zaposlenih u slučajevima uočenih nezakonitosti ili nepravilnosti u radu nadziranih institucija.

(2) O aktivnostima iz stava (1) ovog člana komisije:

a) podnose izvještaj Parlamentarnoj skupštini BiH i o svojim zaključcima i prijedlozima izvještavaju Parlamentarnu skupštinu BiH u skladu s odredbama ovog zakona;

b) donose ili usklađuju poslovnike o svom radu.

(3) Komisije provode parlamentarni nadzor svaka u okviru svoje nadležnosti u skladu sa zakonom i propisima.

Član 5. **(Dodatni nadzor)**

Parlamentarni nadzor može se provoditi i nad aktivnostima Ministarstva vanjskih poslova Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ministarstvo vanjskih poslova), Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ministarstvo civilnih poslova), Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ministarstvo vanjske trgovine) te drugih institucija i tijela Bosne i Hercegovine, kao i pravnih lica u Bosni i Hercegovini, što obuhvata:

- a) zajedničke aktivnosti s nadziranim institucijama;
- b) razmjenu informacija i dokumenata s nadziranim institucijama;
- c) zaštitu tajnih, ličnih i drugih podataka koji su značajni za odbranu i sigurnost Bosne i Hercegovine;
- d) aktivnosti za koje komisije procijene da su značajne za odbranu, sigurnost i obavještajne poslove Bosne i Hercegovine.

DIO DRUGI - NADZOR U OBLASTI ODBRANE I SIGURNOSTI

POGLAVLJE I. NADZOR U OBLASTI ODBRANE

Član 6. **(Predmet nadzora)**

Parlamentarna skupština BiH provodi parlamentarni nadzor nad Ministarstvom odbrane i Oružanim snagama, uključujući sve njihove organizacione cjeline, jedinice, delegacije, misije i druge strukture u Bosni i Hercegovini i inozemstvu, posredstvom Zajedničke komisije za odbranu i sigurnost Bosne i Hercegovine.

Član 7.
(Pružanje informacija)

(1) Zajednička komisija za odbranu i sigurnost Bosne i Hercegovine može pozvati bilo koje vojno ili civilno lice iz institucija i tijela iz člana 6. ovog zakona s ciljem davanja izjave, svjedočenja ili pružanja informacija.

(2) Lice iz stava (1) ovog člana obavezno je da se odazove pozivu.

(3) Odgovornom i ovlaštenom licu u instituciji i tijelu iz člana 6. ovog zakona zabranjeno je sprečavanje, uticanje ili bilo kakvo ometanje vojnog i civilnog lica u davanju izjave, svjedočenju ili pružanju informacija iz stava (1) ovog člana.

(4) Lice iz stava (1) ovog člana ne može biti pozvano na disciplinsku ili drugu odgovornost zbog davanja izjave, svjedočenja ili pružanja informacija Zajedničkoj komisiji za odbranu i sigurnost Bosne i Hercegovine.

Član 8.
(Nadzor nad Oružanim snagama)

(1) Zajednička komisija za odbranu i sigurnost Bosne i Hercegovine može nadzirati svaku aktivnost Oružanih snaga, uključujući i vojne vježbe, pomaganje civilnim organima i deminiranje, te prisustvovati ovim aktivnostima. Zajednička komisija za odbranu i sigurnost Bosne i Hercegovine može najaviti ministru odbrane Bosne i Hercegovine da će prisustvovati nadziranim aktivnostima.

(2) Izuzetno od odredbi stava (1) ovog člana, Zajedničkoj komisiji za odbranu i sigurnost Bosne i Hercegovine može se uskratiti prisustvo ako starješina nadležan za tu aktivnost ocijeni da nisu ispunjeni potrebni sigurnosni uslovi.

(3) U slučaju uskraćivanja prisustva iz stava (2) ovog člana, ministar odbrane Bosne i Hercegovine dužan je podnijeti izvještaj Zajedničkoj komisiji za odbranu i sigurnost Bosne i Hercegovine u roku od 48 sati od momenta uskraćivanja prisustva.

Član 9.
(Izvještavanje)

Ministar odbrane Bosne i Hercegovine o pitanjima iz člana 4. stav (1) ovog zakona podnosi izvještaj Zajedničkoj komisiji za odbranu i sigurnost Bosne i Hercegovine najmanje jednom godišnje, a po potrebi ili na zahtjev i češće.

POGLAVLJE II. NADZOR U OBLASTI SIGURNOSTI

Član 10. (Predmet nadzora)

- (1) Parlamentarna skupština BiH posredstvom Zajedničke komisije za odbranu i sigurnost Bosne i Hercegovine provodi parlamentarni nadzor nad Ministarstvom sigurnosti i službama i agencijama u njegovom sastavu.
- (2) Upravni inspekcijski nadzor nije predmet parlamentarnog nadzora.

Član 11. (Izvještavanje)

Ministar sigurnosti Bosne i Hercegovine i odgovorno lice iz službe i agencije iz člana 10. stav (1) ovog zakona Zajedničkoj komisiji za odbranu i sigurnost Bosne i Hercegovine najmanje jednom godišnje, a po potrebi ili na zahtjev i češće, podnose izvještaje o pitanjima iz člana 4. stav (1) ovog zakona.

Član 12. (Pružanje informacija)

- (1) Zajednička komisija za odbranu i sigurnost Bosne i Hercegovine može pozvati bilo koje lice iz institucije i tijela iz člana 10. ovog zakona s ciljem davanja izjave, svjedočenja ili pružanja informacija.
- (2) Lice iz stava (1) ovog člana obavezno je da se odazove pozivu.
- (3) Ministru sigurnosti Bosne i Hercegovine i odgovornom licu u službi i agenciji iz člana 10. ovog zakona zabranjeno je sprečavanje, uticanje ili bilo kakvo ometanje lica i policijskog službenika u davanju izjave, svjedočenju ili pružanju informacija iz stava (1) ovog člana.
- (4) Lice iz stava (1) ovog člana ne može biti pozvano na disciplinsku ili drugu odgovornost zbog davanja izjave, svjedočenja ili pružanja informacija Zajedničkoj komisiji za odbranu i sigurnost Bosne i Hercegovine.

Član 13. (Ograničenja)

(1) Ministarstvo sigurnosti, službe i agencije iz člana 10. stav (1) ovog zakona ne mogu Zajedničkoj komisiji za odbranu i sigurnost Bosne i Hercegovine dati podatke o:

- a) identitetu saradnika policije;
- b) pripadnicima policije s prikrivenim identitetom;
- c) sigurnosnim i obavještajnim izvorima.

(2) Ako ministar sigurnosti Bosne i Hercegovine i odgovorno lice u službi ili agenciji iz člana 10. stav (1) ovog zakona procijene da nema sigurnosnog rizika, Zajedničkoj komisiji za odbranu i sigurnost Bosne i Hercegovine mogu dostaviti podatke o:

- a) drugim licima koja su uključena u aktivnosti koje su predmet nadzora;
- b) akcijama koje su u toku.

DIO TREĆI – NADZOR U OBLASTI OBAVJEŠTAJNO-SIGURNOSNIH POSLOVA I ZAŠTITE TAJNIH PODATAKA BOSNE I HERCEGOVINE

POGLAVLJE I. NADZOR NAD RADOM OBAVJEŠTAJNO- SIGURNOSNE AGENCIJE BiH

Član 14. (Predmet nadzora)

Parlamentarna skupština BiH provodi parlamentarni nadzor nad radom Obavještajno-sigurnosne agencije posredstvom Zajedničke komisije za nadzor nad radom Obavještajno-sigurnosne agencije Bosne i Hercegovine.

Član 15.
(Provođenje nadzora)

(1) Parlamentarni nadzor iz člana 14. ovog zakona provodi se u skladu s odredbama ovog zakona i Zakona o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 12/04, 20/04, 56/06 i 12/09).

(2) Procedure za provođenje parlamentarnog nadzora propisuju se poslovníkom Zajedničke komisije za nadzor nad radom Obavještajno-sigurnosne agencije Bosne i Hercegovine.

Član 16.
(Ograničenja)

Obavještajno- sigurnosna agencija ne može dati podatke Zajedničkoj komisiji za nadzor nad radom Obavještajno-sigurnosne agencije Bosne i Hercegovine o:

- a) identitetu saradnika;
- b) pripadnicima Obavještajno-sigurnosne agencije s prikrivenim identitetom;
- c) sigurnosnim i obavještajnim izvorima;
- d) akcijama koje su u toku.

**POGLAVLJE II. NADZOR NAD PRIMJENOM ZAKONA O ZAŠTITI
TAJNIH PODATAKA**

Član 17.
(Nadzor nad primjenom zakona)

Parlamentarna skupština BiH posredstvom Zajedničke komisije za nadzor nad radom Obavještajno-sigurnosne agencije Bosne i Hercegovine provodi parlamentarni nadzor nad primjenom Zakona o zaštiti tajnih podataka.

Član 18.

(Provođenje nadzora nad primjenom zakona)

- (1) Parlamentarni nadzor iz člana 17. ovog zakona provodi se u skladu s odredbama ovog zakona i Zakona o zaštiti tajnih podataka.
- (2) Procedure za provođenje parlamentarnog nadzora propisuju se Poslovníkom Zajedničke komisije za nadzor nad radom Obavještajno-sigurnosne agencije Bosne i Hercegovine.

DIO ČETVRTI - ZAJEDNIČKE ODREDBE O PROVOĐENJU NADZORA

Član 19.

(Sjednice komisija)

- (1) Sjednice komisija zatvorene su za javnost.
- (2) Komisije mogu odlučiti da o određenim pitanjima ili djelokrugu raspravljaju na sjednici otvorenoj za javnost.

Član 20.

(Način nadzora)

- (1) Komisije provode nadzor:
 - a) posjetama nadziranim institucijama;
 - b) uvidom u dokumentaciju, druge materijale i podatke u vezi s ovlaštenjima i zadacima;
 - c) obavljanjem razgovora sa svim licima iz nadziranih institucija;
 - d) pozivanjem odgovornog lica nadzirane institucije s ciljem podnošenja pismenog ili usmenog izvještaja;
 - e) provođenjem istraga.
- (2) Komisije poslovnicima preciziraju postupke provođenja nadzora iz stava (1) ovog člana.

Član 21.
(Potkomisija za nadzor)

- (1) Komisije mogu za provođenje određene aktivnosti nadzora, u skladu sa svojim poslovnica, imenovati potkomisije od najmanje tri člana.
- (2) Određene aktivnosti nadzora mogu se provoditi i posredstvom zajedničke potkomisije koju čine najmanje po tri člana iz svake komisije.
- (3) Potkomisije iz st. (1) i (2) ovog člana o rezultatima svojih aktivnosti podnose izvještaj komisijama u roku od 15 dana od dana završetka aktivnosti.

Član 22.
(Posjete nadziranim institucijama)

- (1) Posjete komisija nadziranim institucijama mogu biti najavljene i nenajavljene.
- (2) Odgovorno lice obavezno je komisijama omogućiti pristup svim prostorijama nadzirane institucije.
- (3) Svako lice iz nadzirane institucije ima obavezu da saraduje s komisijama.

Član 23.
(Uvid u dokumentaciju)

- (1) Komisije su ovlaštene da ostvare uvid u sve dokumente, akte i bilješke koje je sačinilo bilo koje lice u nadziranoj instituciji.
- (2) Uvid u dokumentaciju iz stava (1) ovog člana komisije ostvaruju na sljedeće načine:
 - a) direktnim uvidom tokom posjete iz člana 22. ovog zakona, prilikom koje se sačinjava zapisnik o dokumentima u koje je ostvaren uvid;
 - b) pribavljanjem dokumentacije od nadzirane institucije.
- (3) Dokumentaciju iz stava (2) tačka b) ovog člana komisije pribavljaju na osnovu odluke u kojoj se navodi naziv nadzirane institucije od koje se dokumentacija zahtijeva, vrsta potrebne dokumentacije te rok i oblik u kojem se mora dostaviti komisijama.

(4) Ako dokumentacija iz stava (1) ovog člana ima određenu oznaku tajnosti Bosne i Hercegovine, primjenjuju se propisi kojima se regulira postupanje tajnim podacima.

(5) Ako dokumentacija iz stava (1) ovog člana ima određenu oznaku tajnosti NATO-a, Evropske unije, druge zemlje, međunarodne ili regionalne organizacije, komisije ostvaruje uvid u takvu dokumentaciju u skladu s međunarodnim sporazumom.

Član 24. **(Obavljanje razgovora)**

(1) Na zahtjev komisija, svako lice iz nadzirane institucije dužno je da prisustvuje sjednicama komisija i u okviru svojih ovlaštenja pruži obavještenje i odgovori na pitanja članova komisija.

(2) Lica iz stava (1) ovog člana obavezna su u slučaju spriječenosti pismeno obavijestiti komisije o razlozima spriječenosti.

Član 25. **(Pozivanje odgovornog lica)**

Na zahtjev komisija, odgovorno lice iz nadzirane institucije usmeno obrazlaže izvještaj koji je nadzirana institucija podnijela komisijama u skladu s ovim zakonom i odgovara na pitanja članova komisija.

Član 26. **(Istrage)**

(1) Komisije mogu provesti istragu ako imaju saznanja da postoje nezakonitosti u radu nadziranih institucija.

(2) Komisije provode istragu na način i u skladu s procedurama koje se propisuju poslovnica o radu komisija.

(3) O rezultatima istrage komisije podnose izvještaj Parlamentarnoj skupštini BiH.

Član 27.
(Izuzeci od nadzora)

Izuzetno od odredbi čl. 24., 25. i 26. ovog zakona, komisije ne mogu imati uvid u dokumentaciju ili zahtijevati odgovor na pitanja od lica i odgovornih lica nadziranih institucija u sljedećim slučajevima:

- a) navedenim u članu 13. stav (1) i članu 16. ovog zakona;
- b) ako bi izjava lica izložila krivičnom gonjenju;
- c) propisanim odredbama Zakona o zaštiti tajnih podataka.

DIO PETI - SARADNJA U OBLASTI PARLAMENTARNOG NADZORA

Član 28.
(Saradnja s drugim državama)

(1) Komisije u obavljanju poslova parlamentarnog nadzora saraduju s parlamentarnim komisijama i odborima zakonodavnih tijela drugih država. Saradnja se ostvaruje razmjenom informacija i iskustava u oblasti odbrane, sigurnosti i obavještajno-sigurnosnih poslova između Bosne i Hercegovine i drugih država.

(2) Komisije u ostvarivanju saradnje iz stava (1) ovog člana mogu inicirati potpisivanje sporazuma između Parlamentarne skupštine BiH i zakonodavnih organa drugih država.

Član 29.
(Saradnja s međunarodnim organizacijama)

(1) U obavljanju poslova parlamentarnog nadzora komisije saraduju s međunarodnim organizacijama s kojima Bosna i Hercegovina ostvaruje saradnju u oblasti odbrane, sigurnosti i obavještajno-sigurnosnih poslova. Saradnja s međunarodnim organizacijama odvija se posredstvom predstavništava međunarodnih organizacija u Bosni i Hercegovini ili direktno.

(2) U ostvarivanju saradnje iz stava (1) ovog člana komisije postupaju u skladu s međunarodnim sporazumima koje je Bosna i Hercegovina potpisala.

Član 30.

(Saradnja s entitetskim, kantonalnim, gradskim i općinskim organima)

(1) U obavljanju poslova parlamentarnog nadzora komisije saraduju s komisijama i odborima zakonodavnih organa entiteta, kantona, gradova i općina. Saradnja se ostvaruje razmjenom informacija i iskustava u vezi s aktivnostima koje nadzirane institucije obavljaju u saradnji s entitetima, kantonima, gradovima ili općinama.

(2) Saradnja iz stava (1) ovog člana ostvaruje se s ciljem efikasnijeg parlamentarnog nadzora, razmjene dokumentacije i svih informacija koje su u vezi sa saradnjom.

(3) Organi iz stava (1) ovog člana mogu komisijama dostavljati prigovore, prijedloge, i inicijative u vezi s pitanjima koja se odnose na odbranu, sigurnost i obavještajno-sigurnosne poslove u Bosni i Hercegovini.

Član 31.

(Saradnja s nevladinim organizacijama)

Komisije ostvaruju kontakt i saradnju s nevladinim organizacijama koje prate rad nadziranih institucija. Komisije mogu pozvati nevladine organizacije da prisustvuju sjednicama komisija ili pruže informacije i dokumentaciju koja može pomoći u provođenju parlamentarnog nadzora.

Član 32.

(Saradnja s pojedincima)

Komisije mogu angažirati pojedince, analitičare, naučnike, stručnjake ili druga lica koja mogu pružiti potrebne informacije u vezi s parlamentarnim nadzorom u oblasti odbrane, sigurnosti ili obavještajno-sigurnosnih poslova.

Član 33.

(Saradnja s medijima)

Komisije saraduju s medijima u vezi s parlamentarnim nadzorom u oblasti odbrane, sigurnosti ili obavještajno-sigurnosnih poslova Bosne i Hercegovine, uz obavezu poštivanja zaštite tajnih podataka i informacija čije otkrivanje može nanijeti štetu Bosni i Hercegovini.

DIO ŠESTI - PODNOŠENJE IZVJEŠTAJA PARLAMENTARNOJ SKUPŠTINI BiH

Član 34. (Podnošenje izvještaja)

(1) Komisije podnose godišnji izvještaj o radu Parlamentarnoj skupštini BiH do kraja marta za proteklu kalendarsku godinu.

(2) Po potrebi i na zahtjev Parlamentarne skupštine BiH, komisije dostavljaju posebne izvještaje.

(3) Forma i sadržaj izvještaja navedenih u st. (1) i (2) ovog člana reguliraju se poslovnica o radu komisija.

Član 35. (Ograničenja)

Izvještaji iz člana 34. ovog zakona ne sadrže informacije o aktivnostima nadzirane institucije, čije bi otkrivanje, po procjeni komisija, moglo ugroziti sigurnost Bosne i Hercegovine.

DIO SEDMI - KAZNE NE ODREDBE

Član 36. (Kazne za odgovorno i ovlašteno lice)

Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 3. 000,00 KM kaznit će se za prekršaj odgovorno ili ovlašteno lice:

- a) ako spriječi, utiče ili ometa vojno ili civilno lice ili policijskog službenika u davanju izjave, svjedočenju ili pružanju informacije, u skladu s članom 7. stav (3) i članom 12. stav (3) ovog zakona;
- b) koje ne podnese izvještaj u skladu s čl. 9. i 11. ovog zakona;
- c) koje daje podatke suprotno članu 13. stav (1) i članu 16. ovog zakona;
- d) koje ne omogući pristup prostorijama u skladu s članom 22. stav (2) ovog zakona;

e) koje usmeno ne obrazloži izvještaj u skladu s članom 25. ovog zakona.

Član 37.

(Kazne za lica u nadziranim institucijama)

Novčanom kaznom u iznosu od 100,00 KM do 1.000,00 KM kaznit će se za prekršaj lice:

- a) koje se ne odazove pozivu komisija u skladu s članom 7. stav (2) i članom 12. stav (2) ovog zakona;
- b) koje ne saraduje s komisijama u skladu s članom 22. stav (3) ovog zakona;
- c) koje ne prisustvuje sjednicama komisija u skladu s članom 24. stav (1) ovog zakona.

DIO OSMI - PRIJELAZNA I ZAVRŠNA ODREDBA

Član 38.

(Propisi)

(1) U roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona komisije donose poslovnike o radu ili usklađuju postojeće.

(2) U roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona nadzirane institucije donose ili usklađuju postojeće podzakonske akte kojima omogućavaju nesmetanu primjenu odredbi ovog zakona.

Član 39.

(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

PSBiH, broj

S a r a j e v o

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH

OBRAZLOŽENJE
PRIJEDLOGA ZAKONA O PARLAMENTARNOM NADZORU U
OBLASTI ODBRANE, SIGURNOSTI I OBAVJEŠTAJNO-SIGURNOSNIH
POSLOVA

I. Ustavni osnov

Ustavni osnov za usvajanje Zakona sadržan je u članu IV. 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, prema kojem je Parlamentarna skupština nadležna za donošenje zakona potrebnih za provođenje odluka Predsjedništva ili za vršenje funkcija Skupštine po Ustavu.

II. Razlozi donošenja Zakona

Parlamentarna skupština BiH usvojila je Zakon o obavještajno-sigurnosnoj agenciji Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 12/04, 20/04, 56/06 i 12/09).

U članu 105. citiranog zakona utvrđeno je:

"Postupak provođenja sigurnosne provjere, zaštite povjerljivih podataka, kao i procedura parlamentarnog nadzora u cjelini bit će regulirana posebnim zakonima koje je dužno da pripremi Vijeće ministara i uputi u parlamentarnu proceduru u roku od tri mjeseca nakon uspostavljanja Agencije".

Imajući u vidu citiranu zakonsku odredbu i činjenicu da Zakon o parlamentarnom nadzoru nije dostavljen u parlamentarnu proceduru, Zajednička komisija za nadzor nad radom OSABiH odlučila je da kao ovlašteni predlagač pripremi i u parlamentarnu proceduru dostavi Prijedlog zakona. S tim u vezi, Komisija je u Planu rada za 2009. godinu utvrdila da će osnovati Radnu grupu koja će učestvovati u pripremi Zakona.

Kako pitanja parlamentarnog nadzora nisu bila do sada regulirana jednim zakonom kojim bi bile obuhvaćene navedene oblasti, Komisija je zaključila da je potrebno donijeti ovaj zakon. Ističemo da je i u drugim demokratskim državama parlamentarni nadzor na odgovarajući način reguliran. Cijenimo važnim napomenuti da su zakone sličnog sadržaja usvojile i neke države iz okruženja.

Također, treba imati u vidu da obaveza donošenja ovog zakona proizilazi iz obaveze usklađivanja našeg zakonodavstva sa zakonodavstvom EU i standardima NATO-a. Obaveza je utvrđena i Individualnim partnerskim akcionim planom BiH (IPAPBiH). U navedenom planu su, uz ostalo, predviđene obaveze koje BiH treba ispuniti iz oblasti "Demokratska kontrola i nadzor nad oružanim

snagama i obavještajno-sigurnosnim sistemom" – "Nadzor nad obavještajno-sigurnosnim sistemom".

III. Konsultacije

Komisija je, u skladu s članom 38. Poslovnika Predstavničkog doma i članom 40. Poslovnika Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH, osnovala Radnu grupu za izradu Zakona o parlamentarnom nadzoru koju su, osim članova Komisije, činili: predstavnik Zajedničke komisije za odbranu i sigurnost BiH, sekretar Komisije, stručni savjetnik, stručni saradnik Komisije i predstavnici: Vijeća ministara BiH, Obavještajno-sigurnosne agencije BiH, Ministarstva sigurnosti BiH, Ministarstva odbrane BiH, SIPA-e, OSCE-a, Štaba NATO-a u BiH, USAID-a PS u BiH. Radna grupa održala je pet sjednica, jednu radionicu i izradila tekst Nacrta zakona o parlamentarnom nadzoru u oblasti odbrane, sigurnosti i obavještajno-sigurnosnih poslova.

Nacrt zakona dostavljen je Zajedničkoj komisiji za odbranu i sigurnost BiH i Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH, radi davanja mišljenja i prijedloga, koji su obavijestili Komisiju da nisu imali primjedbi.

Predloženim odredbama Zakona parlamentarni nadzor provodi se posredstvom Zajedničke komisije za odbranu i sigurnost BiH i Zajedničke komisije za nadzor nad radom OSABiH u oblastima odbrane, sigurnosti i obavještajno-sigurnosnih poslova. Važno je istaknuti da se ovim zakonom ne mijenjaju nadležnosti navedenih komisija, odnosno ne diraju se odredbe drugih zakona u kojima su utvrđene njihove nadležnosti niti je namjera da se prisvoje nadležnosti drugih tijela.

Cijeneći da je ova vrsta nadzora ostavljena u nadležnost nacionalnim zakonodavstvima, odnosno da nisu utvrđeni posebni standardi za ovu oblast, prilikom pronalaženja adekvatnih rješenja korištena je dosadašnja domaća praksa, kao i iskustva drugih zemalja.

Dakle, Zakon je zasnovan na principima savremenih demokratskih društava jer se parlamentarni nadzor zasniva na principu ustavnosti, demokratičnosti, poštivanja ljudskih prava i sloboda, što je navedeno u članu 1. stav (3) Zakona.

U izradi ovog zakona konsultirani su predstavnici Ministarstva pravde BiH i Ureda za zakonodavstvo Vijeća ministara BiH.

IV. Obrazloženje pojedinih zakonskih odredbi

DIO PRVI – OPĆE ODREDBE

Odredbama ovog zakona regulira se parlamentarni nadzor u oblastima odbrane, sigurnosti i obavještajno-sigurnosnih poslova. S tim u vezi, određen je i naziv zakona koji glasi: "Zakon o parlamentarnom nadzoru u oblasti odbrane, sigurnosti i obavještajno-sigurnosnih poslova". Imajući u vidu činjenicu da parlamentarni nadzor postoji i u drugim oblastima, opredjeljenje za navedeni naziv zakona je da se otklone bilo kakve dileme i nejasnoće u odnosu na drugu vrstu parlamentarnog nadzora.

Član 1.

U ovom članu utvrđuje se predmet Zakona, odnosno precizira da je ovim zakonom reguliran parlamentarni nadzor koji Parlamentarna skupština BiH provodi nad radom tačno određenih institucija, tj. Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine, agencija i službi u njegovom sastavu, Ministarstva odbrane Bosne i Hercegovine, Oružanih snaga Bosne i Hercegovine i Obavještajno-sigurnosne agencije Bosne i Hercegovine.

Osim nadzora nad navedenim institucijama, ovim zakonom također je reguliran nadzor nad primjenom Zakona o zaštiti tajnih podataka, s obzirom da je nadzor nad predmetnim zakonom povjeren Parlamentarnoj skupštini BiH.

Također je ugrađena norma o tome da se parlamentarni nadzor zasniva na principu ustavnosti, demokratičnosti, poštivanja ljudskih prava i sloboda, čime su preuzeti standardi u zaštiti ljudskih prava i sloboda u skladu s evropskim konvencijama kojima se regulira navedena oblast, a koje su preuzete Ustavom BiH.

Član 2.

Ovim članom određene su komisije koje su nadležne za parlamentarni nadzor u ovoj oblasti, a to su: Zajednička komisija za odbranu i sigurnost Bosne i Hercegovine i Zajednička komisija za nadzor nad radom Obavještajno-sigurnosne agencije Bosne i Hercegovine.

Član 3.

U ovom članu propisuju se definicije značenja pojedinačnih specifičnih pojmova koji se koriste u ovom zakonu i to: nadzora, saradnje, inspektora, posebnog izvještaja, odgovornog lica, ovlaštenog lica i istrage.

Član 4.

Ovim članom detaljno se utvrđuju nadležnosti komisija koje obuhvataju sljedeća pitanja: zakonitost rada, usklađenost rada svih nadziranih institucija, poštivanje ljudskih prava i sloboda, poštivanje političke, ideološke i interesne neutralnosti u radu nadziranih institucija, primjena posebnih sredstava i metoda za tajno prikupljanje podataka, zakonitost trošenja budžetskih i drugih sredstava za rad nadziranih institucija, razmatranje izvještaja inspektora, razmatranje prijedloga zakona, drugih propisa i općih akata nadziranih institucija, iniciranje podnošenja prijedloga zakona, razmatranje prigovora zaposlenih u nadziranim institucijama, razmatranje prijedloga i predstavki u vezi s radom nadziranih institucija i predlaganje Parlamentarnoj skupštini BiH mjera za rješavanje tih predstavki, utvrđivanje činjenica u slučajevima nezakonitosti ili nepravilnosti rada nadziranih institucija.

Odredbama ovog člana također je predviđeno da o navedenim aktivnostima komisije podnose izvještaje Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine i uspostavljena obaveza da komisije donesu i usklade poslovnike o svom radu.

Ugrađena je odredba kojom se jasno precizira da svaka komisija obavlja aktivnosti parlamentarnog nadzora u okviru svojih nadležnosti koje su joj date relevantnim zakonima i propisima.

Član 5.

U ovom članu predviđena je mogućnost dodatnog parlamentarnog nadzora nad pitanjima koja su, također, od interesa za odbranu i sigurnost Bosne i Hercegovine. Ovim članom predviđeno je da se parlamentarni nadzor može vršiti nad tačno određenim aktivnostima Ministarstva vanjskih poslova, Ministarstva civilnih poslova, Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, te drugih institucija i tijela Bosne i Hercegovine, kao i pravnih lica u Bosni i Hercegovini, koje su u vezi s radom nadziranih institucija. Parlamentarni nadzor nad aktivnostima navedenih institucija, tijela i pravnih lica vrši se samo ukoliko obavljaju neku od aktivnosti navedenih u ovom članu, a u vezi su s radom nadziranih institucija.

DIO DRUGI – NADZOR U OBLASTI ODBRANE I SIGURNOSTI

Član 6.

Ovim članom detaljno je definiran predmet nadzora u oblasti odbrane, odnosno u okviru Ministarstva odbrane i Oružanih snaga. Kako bi se postigla potpuna jasnoća odredbe i izbjegle nedoumice o obimu parlamentarnog nadzora, u članu su precizirane primarne strukture u sistemu odbrane kako u BiH tako i njihove organizacione jedinice i delegacije u inozemstvu. Time se postiže efekat potpunog obuhvata parlamentarnog nadzora u ovoj oblasti.

Član 7.

U ovom članu su, s ciljem vršenja parlamentarnog nadzora, predviđeni konkretni mehanizmi kako bi se omogućio nesmetan pristup informacijama i osoblju koje ih može pružiti tokom procesa parlamentarnog nadzora. Ova odredba, također, omogućava osoblju Ministarstva odbrane ili Oružanih snaga da bude adekvatno zaštićeno tokom pružanja podrške parlamentarnom nadzoru.

Član 8.

Ovim članom regulira se prisustvo i nadzor nad vojnim aktivnostima i s obzirom na njihovu specifičnost, uspostavlja potrebne sigurnosne standarde, odnosno uobičajene sigurnosne mjere zaštite. Posebnosti vojnih aktivnosti zahtijevaju odgovarajuće mjere zaštite kakve su predviđene ovim članom, uz obavezu obrazlaganja opravdanosti preduzimanja tih mjera u kratkom roku od 48 sati.

Član 9.

Ovim članom propisuje se obaveza ministra odbrane za podnošenje periodičnog izvještaja.

Član 10.

Ovim članom regulira se nadzor u oblasti sigurnosti te definira predmet parlamentarnog nadzora kao i posebnu isključujuću odredbu koja upravni inspekcijski nadzor, zbog njegove prirode, ne podvrgava parlamentarnom nadzoru.

Član 11.

Ovim članom propisuje se obaveza ministra sigurnosti za podnošenje periodičnog izvještaja. Ta obaveza se, osim na ministra, proširuje i na rukovodioce svih sigurnosnih agencija i institucija koja su predmet parlamentarnog nadzora.

Član 12.

U ovom članu su, s ciljem provođenja parlamentarnog nadzora, predviđeni konkretni mehanizmi kako bi se omogućio nesmetan pristup informacijama i osoblju koje ih može pružiti tokom procesa parlamentarnog nadzora. Odredbama je, također, omogućeno osoblju Ministarstva sigurnosti ili sigurnosnih agencija i institucija koje je predmet parlamentarnog nadzora da budu adekvatno zaštićeni tokom pružanja podrške procesu parlamentarnog nadzora.

Član 13.

U odredbama ovog člana utvrđena su ograničenja u provođenju parlamentarnog nadzora koja su potrebna radi zaštite određenih kategorija lica. Saradnici policije, pripadnici policije s prikrivenim identitetom, te sigurnosni i obavještajni izvori posebno se štite zbog prirode svog posla. Ovim članom također su predviđeni određeni izuzeci od obaveze čuvanja identiteta lica, u slučajevima kada ministar sigurnosti, odnosno odgovorno lice iz službe ili agencije, procijeni da ne postoji sigurnosni rizik. U toj situaciji Zajedničkoj komisiji za odbranu i sigurnost BiH može se dostaviti određeni podatak ili obavještenje o licima i preduzetim akcijama.

DIO TREĆI – NADZOR U OBLASTI OBAVJEŠTAJNO-SIGURNOSNIH POSLOVA I ZAŠTITE TAJNIH PODATAKA BOSNE I HERCEGOVINE

Ovim dijelom regulira se nadzor u oblasti obavještajno-sigurnosnih poslova i nadzor nad primjenom Zakona o zaštiti tajnih podataka.

Član 14.

Ovim članom utvrđuje se predmet nadzora, odnosno da je predmet nadzora Obavještajno-sigurnosna agencija BiH.

Član 15.

Zaokružuje se pravni okvir za provođenje parlamentarnog nadzora nad Obavještajno- sigurnosnom agencijom BiH koji čine ovaj zakon i Zakon o obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH.

Stavom (2) ovog člana utvrđuje se pravni osnov za donošenje poslovnika Zajedničke komisije za nadzor nad radom Obavještajno-sigurnosne agencije BiH, kojim će se regulirati sve relevantne procedure za provođenje parlamentarnog nadzora.

Član 16.

Ovom odredbom utvrđena su ograničenja parlamentarnog nadzora koja su neophodna radi zaštite određenih kategorija, a to su: identitet saradnika, pripadnika Obavještajno-sigurnosne agencije s prikrivenim identitetom, sigurnosni i obavještajni izvori koji se posebno štite i akcije u toku.

Član 17.

Ovim članom precizira se da se parlamentarni nadzor nad primjenom Zakona o zaštiti tajnih podataka provodi posredstvom Zajedničke komisije za nadzor nad radom Obavještajno-sigurnosne agencije BiH.

Član 18.

Pravni osnov za provođenje parlamentarnog nadzora nad primjenom Zakona o zaštiti tajnih podataka čini ovaj zakon i Zakon o zaštiti tajnih podataka.

Stavom (2) ovog člana daje se pravni osnov za propisivanje procedura provođenja parlamentarnog nadzora poslovníkom Zajedničke komisije za nadzor nad radom Obavještajno-sigurnosne agencije BiH.

DIO ČETVRTI – ZAJEDNIČKE ODREDBE U PROVOĐENJU PARLAMENTARNOG NADZORA

Čl. 19., 20., 21., 22., 23., 24., 25., 26. i 27.

Odredbama ovih članova utvrđuju se procedure koje se odnose na rad komisija i način provođenja nadzora. Nadzor se provodi: posjetama, uvidom u dokumentaciju, druge materijale i podatke, obavljanjem razgovora, pozivanjem odgovornog lica nadziranih institucija, podnošenjem pismenih i usmenih izvještaja te provođenjem istraga. Svaki od navedenih oblika nadzora precizno je definiran. Također je utvrđeno da se istrage provode na način i po procedurama koje će biti utvrđene poslovnicima komisija. Predviđena je mogućnost formiranja potkomisija za nadzor od najmanje tri člana komisije, odnosno zajedničke potkomisije sastavljene najmanje od po tri člana iz svake komisije, radi obavljanja određene aktivnosti nadzora. O rezultatima svojih aktivnosti potkomisije podnose izvještaj komisijama u roku od 15 dana od dana završetka povjerene aktivnosti.

Utvrđuju se izuzeci u istragama. Propisuje se da komisije ne mogu imati uvid u dokumentaciju ili zahtijevati odgovor na pitanja zaposlenih i odgovornih i drugih lica u nadziranim institucijama u određenim slučajevima.

DIO PETI – SARADNJA U OBLASTI PARLAMENTARNOG NADZORA

Član 28.

Reguliraju se procedure koje se odnose na saradnju s drugim državama radi obavljanja efikasnog parlamentarnog nadzora s obzirom na važnost dobrih bilateralnih odnosa i razmjene informacija i iskustava. Predviđa se i mogućnost da komisije mogu inicirati da Parlamentarna skupština BiH potpiše određene sporazume sa zakonodavnim organima drugih država.

Član 29.

Predstavlja standardnu odredbu o saradnji s međunarodnim organizacijama i pravno je uobličava, pozivajući se na međunarodne sporazume koje je BiH potpisala.

Član 30.

Saradnja komisija s drugim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini od izuzetne je važnosti u obavljanju poslova parlamentarnog nadzora. Ovim članom, također, data je pravna mogućnost da drugi nivoi vlasti komuniciraju s komisijama kako bi zajedničkim radom unaprijedili nadzor u oblasti odbrane, sigurnosti i obavještajno-sigurnosnih poslova. Saradnja se ostvaruje razmjenom informacija i iskustava u vezi s aktivnostima koje nadzirane institucije obavljaju, kao i razmatranjem prigovora, prijedloga i inicijativa koje dostavljaju drugi nivoi vlasti u Bosni i Hercegovini.

Član 31.

Regulira se saradnja komisija s nevladinim organizacijama koje, također, mogu doprinijeti kvalitetu parlamentarnog nadzora dostavljanjem informacija, analiza i slično.

Član 32.

U procesu parlamentarnog nadzora, po potrebi, komisije mogu angažirati analitičare, naučnike, stručnjake i druga lica iz navedenih oblasti nadzora.

Član 33.

Preciziraju se i postavljaju temelji saradnje s medijima kako bi se na odgovarajući način usaglasile potrebe za zaštitom tajnih podataka i osoblja koje radi u navedenim oblastima s pravom medija na informacije. Također, ukazuje se na potrebu da mediji sarađuju i pomažu kako bi se osoblje, resursi i tajni podaci BiH zaštitili.

DIO ŠESTI – PODNOŠENJE IZVJEŠTAJA PARLAMENTARNOJ SKUPŠTINI BiH

Čl. 34. i 35.

Komisije podnose redovne godišnje izvještaje o radu Parlamentarnoj skupštini BiH do kraja marta za proteklu kalendarsku godinu.

Po potrebi i na zahtjev Parlamentarne skupštine BiH, komisije dostavljaju i posebne izvještaje. Šta se podrazumijeva pod "posebnim izvještajem" definirano je članom 3. Forma i sadržaj izvještaja regulirani su poslovnicima o radu komisija. Izvještaji ne sadrže informacije čije bi otkrivanje, po procjeni Komisije, moglo ugroziti sigurnost Bosne i Hercegovine.

DIO SEDMI – KAZNENE ODREDBE

Čl. 36. i 37.

Odredbama čl. 36. i 37. Zakona utvrđene su prekršajne kazne za nepoštivanje odredbi ovog zakona. Utvrđeni su prekršaji kako za odgovorno lice tako i za druga lica u nadziranim institucijama koja svojim postupkom onemogućavaju rad komisija.

DIO OSMI - PRIJELAZNA I ZAVRŠNA ODREDBA

Član 38.

Ovim članom utvrđuje se rok od 90 dana u kojem su komisije dužne donijeti poslovnike o radu ili uskladiti postojeće, odnosno donijeti ili uskladiti postojeće podzakonske akte kojima se omogućava primjena odredbi ovog zakona.

Član 39.

Ovim članom određuje se vrijeme stupanja na snagu ovog zakona.

V. Finansijska sredstva

Za provođenje ovog zakona nisu potrebna dodatna finansijska sredstva u budžetu institucija Bosne i Hercegovine.